MAKSU- JA TOLLIAMET

Deklaratsiooni TSD esitamine

Alla laaditud 11.03.2024

Sisukord

Lisa 1 täitmise juhised **3**
Maksuvaba tulu rakendamise tingimused residendist füüsilise isiku väljamaksetele **4**
Üldine maksuvaba tulu **4**
Maksuvaba tulu vanaduspensionieas **5**
Näide 1. Töötaja pension on suurem kui keskmine pension **6**
Näide 2. Tööandja ei saa kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu **6**
Näide 3. Tööandja saab kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu **7**
Näide 4. Töötaja, kes jõuab vanaduspensioniikka kalendriaastal **7**
Näide 5. Paindliku pensioni saaja, kes ei ole vanaduspensionieas **8**
Näide 6. Paindliku pensioni saaja, kes jõuab vanaduspensioniikka kalendriaastal **9**
Näide 7. Kumulatiivne vanaduspensioniealise maksuvaba tulu kontroll **9**
TSD täitmine töötamise registri andmetega **9**
Lisa 1 osa 1a täitmise näited **10**
Näide 1. Töötasu alla 1200 euro **10**
Näide 2. Töötasu vahemikus 1200-2100 eurot **11**
Näide 3. Töötasu üle 2100 euro **12**
Näide 4. Maksuvaba tulu kumulatiivne kontroll **13**
Näide 5. Töötasu alla sotsiaalmaksu kuumäära **14**
Näide 6. Palgata puhkus, sotsiaalmaksu kohustus **15**
Näide 7. Osalise või puuduva töövõimega töötaja eest sotsiaalmaksu deklareerimine **15**
Näide 8. Puhkusetasu **16**
Näide 9. Lapsepuhkus **17**
Näide 10. Toetus lapse sünni puhul **19**
Näide 11. Tööandja haigushüvitis 100% keskmisest töötasust **20**
Näide 12. Tööandja haigushüvitis 130% keskmisest töötasust **21**
Näide 13. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitis **22**
Näide 14. Töötaja eest III sambasse tehtud sissemakse **23**
Näide 15. Hüvitised töölepingu lõpetamisel **25**
Näide 16. Juhatuse liikme tasu **26**
Näide 17. VÕS lepingu tasu **27**
Näide 18. Eluruumi üüritulu ja intressid **28**
Lisa 1 osa 1b täitmise juhised **29**

Lisa 1 täitmise juhised

NB! Juhises olevad näited on koostatud lähtuvalt **2023. aastal kehtinud maksumääradest**. Artiklist "**Maksumäärad**" saab ülevaate 2024. ja 2025. aasta maksumäärade muudatustest.

Näited on uuendamisel.

Lisal 1 deklareeritakse residendist füüsilisele isikule kalendrikuul tehtud väljamaksed, sotsiaalmaksu kohustust suurendavad või vähendavad summad, rakendatud maksuvaba tulu, kinnipeetud tulumaks, kogumispensioni- ja töötuskindlustusmakse ning arvutatud sotsiaalmaks ja tööandja töötuskindlustusmakse.

Lisal 1 deklareeritakse ka kaupade ja reisijate rahvusvahelisest meritsi veost laevapere liikmetele tehtud väljamaksed, ning nimetatud isikute eest tasutud III samba sissemaksed.

LISA 1 KOOSNEB KOLMEST OSAST:

- **I a** osal deklareeritakse kalendrikuus tehtud väljamaksed ja nendelt kinnipeetud ja/või arvutatud maksud ja maksed
- **I b** osal deklareeritakse kalendrikuus tagastatud või tasaarveldatud väljamaksed ja nendelt kinnipeetud ja/või arvutatud maksud ja maksed
- **II** osal deklareeritakse laevapere liikmele tehtud väljamaksed ja maksukohustused, kui väljamakse on saadud töötamise eest laeval, mis vastab TuMS § 13 lõikes 5 või 6 toodud tingimustele. II osa "Laevapere liikme erikord" võib täita TuMS § 40 lõikes 1 nimetatud isik, kes on riigiabi saaja ja vastab TuMS § 52^1 lõike 3 punktides 4 ja 5 ning TuMS § 13 lõikes 5 sätestatud tingimustele.

Lisa 1 täitmise põhimõtted

Residendist füüsilisele isikule tehtud väljamaksed deklareeritakse **väljamakse liikide põhiselt**.

Igal väljamakseliigil on oma maksuarvutus, s.t. kinnipeetud ja arvutatud maksud näidatakse väljamakse liigi põhiselt. Kui isikule on kalendrikuus tehtud erinevaid väljamakseid, siis tehtud väljamaksed ning maksukohustuse summad isiku lõikes summeeritakse kokku. Väljamakse liikide tabeliga saab tutvuda lehel "**Teenuste tehniline info**".

Väljamaksed deklareeritakse **brutosummas**.

Kui töötajale või ametnikule sotsiaalmaksuga maksustatavat väljamakset ei tehtud, kuid tööandjal on kohustus arvutada s**otsiaalmaksu kuumääralt,** siis koodil 1020 näidatakse väljamakse liik 10 või 11 ning koodil 1030 näidatakse väljamakse summa null. Koodile 1090 näidatakse sotsiaalmaksu kuumäär (654 eurot 2023 aastal), millelt tööandja on kohustatud maksma sotsiaalmaksu.

Maksuvaba tulu rakendamise tingimused residendist füüsilise isiku väljamaksetele

Residendist füüsilisele isikule tehtavad väljamaksed, rakendatud maksuvaba tulu, kinnipeetud ja arvestatud maksud ning maksed deklareerib väljamakse tegija (näiteks tööandja) deklaratsiooni TSD lisal 1.

Üldise maksuvaba tulu ja maksuvaba tulu vanaduspensonieas arvestamiseks tuleb lähtuda järgmistest ühistest reeglitest :

- Residendist füüsilisele isikule (edaspidi: väljamakse saaja) rakendatakse kas üldist maksuvaba tulu või vanaduspensioniealiste maksuvaba tulu. **Kahte maksuvaba tulu üheaegselt rakendada ei saa.**
- Maksuvaba tulu summa **ei tohi olla suurem kui** on kui deklareeritud väljamakse summa.
- Kui väljamakse tegija on kalendrikuus teinud väljamakse saajale **eriliigilisi väljamakseid**, siis **maksuvaba tulu** suuruse arvutamiseks **summeeritakse** väljamakse summad kokku.
- **Eelmises kalendrikuus kasutamata** tulumaksuvaba summat **ei saa kasutada** järgmisel kalendrikuul tehtavatele väljamaksetele. Eelmisel kalendrikuul rakendamata maksuvaba tulu saab väljamakse saaja kasutada ära oma füüsilise isiku tuludeklaratsioonil.

Üldine maksuvaba tulu versus maksuvaba tulu vanaduspensionieas

Alljärgnev tabel toob kokkuvõtvalt välja erinevused üldise maksuvaba tulu ja vanaduspension maksuvaba tulu reeglistikus.

Üldine maksuvaba tulu

Üldist maksuvaba tulu rakendatakse väljamakse saajale, kes ei ole Eesti vanaduspensionieas ning kelle vanaduspensioniiga ei saabu kalendriaasta jooksul.

Üldise maksuvaba tulu suurus on **regresseeruv**. See tähendab, et kui isiku tulu kalendrikuus kokku on kuni 1200 eurot, rakendab väljamakse tegija maksuvaba tulu **654 eurot (2023. aastal)**. 1200 eurost hakkab maksuvaba tulu lineaarse valemi alusel vähenema (654 – 654 ÷ 900 × (väljamakse – 1200)) ja alates 2100 eurost maksuvaba tulu kasutada ei saa. Täpsemalt saab lugeda lehelt „**Maksuvaba tulu arvestamine**".

Kalendrikuus rakendatud maksuvaba tulu summa **ei või olla väiksem kui null** ja **suurem kui 654 eurot** (2023. aastal) **kuus** (olenevalt tulu suurusest ja avalduses märgitud summast).

Üldise maksuvaba tulu kasutamiseks näitab väljamakse tegija lisa 1 koodil 1150 **maksuvaba tulu liigiks 610** ja koodil 1160 väljamaksele rakendatud maksuvaba tulu summa.

Maksuvaba tulu vanaduspensionieas

Maksuvaba tulu vanaduspensionieas kohaldatakse väljamakse saajale, **kes on** kalendriaasta alguses **vanaduspensionieas või jõuab vanaduspensioniikka kalendriaasta jooksul.**

Kui väljamakse saaja jõuab vanaduspensioniikka kalendriaasta jooksul, rakendatakse vanaduspensioni maksuvaba tulu talle **kalendriaasta algusest**.

Vanaduspensioni maksuvaba tulu rakendamine **sõltub ainult inimese vanaduspensioniikka jõudmisest**. Väljamakse tegija saab inimese vanaduspensioniiga kontrollida **Sotsiaalkindlustusameti kodulehel.**

Kui inimene kasutab paindliku vanaduspensioni võimalust, siis talle rakendub vanaduspension maksuvaba tulu **kalendriaastast, kui ta oma sünniaastalt jõuab vanaduspensioniikka**. Enne vanaduspensioniikka jõudmise aastat rakendatakse paindliku pensioni saajale üldist maksuvaba tulu.

NB! Uuendusena saab 2023. aastast tööandja kontrollida töötaja vanaduspensioniiga ja paindliku pensioni staatust ka **töötamise registrist.**

Vanaduspensioniealise maksuvaba tulu on kalendriaasta keskmise pensioni suurus, mis kinnitatakse riigieelarve seadusega igal aastal eraldi. **2023. aastal on maksuvaba tulu vanaduspensionieas 704 eurot kalendrikuus.**

Maksuvaba tulu vanaduspensionieas **ei ole regresseeruv**. Vanaduspensioniikka jõudnud inimese maksuvaba tulu on kindel summa (2023. aastal 704 eurot) kalendrikuus ning see ei vähene ka siis, kui vanduspensioniikka jõudnud isik saab lisaks pensionile ka teisi maksustatavaid tulusid (näiteks töötasu).

NÄIDE

Vanaduspensioniikka jõudnud isiku pension 2023. aastal on 700 eurot ja töötasu 1500 eurot, kokku on kalendrikuus isiku sissetulek 2200 eurot. Maksuvaba tulu isikule kalendrikuus on 704 eurot.

Näide 1. Töötaja pension on suurem kui keskmine pension

Töötaja pension on suurem kui keskmine pension – tööandaja ei saa kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu

Töötaja Mati on vanaduspensionieas ja tema pension on 800 eurot.
Mati ei saa II sambast pensioni.
Mati töötasu on 1000 eurot, ta ei ole II samba kohustatud isik. Mati ei ole esitanud tööandjale avaldust maksuvaba tulu rakendamiseks.

MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalkindlustusamet rakendab automaatselt Mati pensioni väljamaksele vanaduspensioniealise maksuvaba tulu summas 704 eurot ja 96 eurolt (800 – 704) peab kinni tulumaksu 19,20 eurot (96 x 20%).

Näide 2. Tööandja ei saa kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu

Töötaja pensioni on väiksem kui keskmine pension, Pensionikeskus kasutab rakendamata vanaduspensioniealise maksuvaba tulu jääki – tööandja ei saa kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu

Töötaja Mati on vanaduspensionieas ja tema pension on 600 eurot.

Mati saab ka II sambast pensionit 200 eurot, mis maksustatakse 10%-lise maksumääraga.
Mati töötasu on 1000 eurot, ta ei ole II samba kohustatud isik. Mati ei ole esitanud tööandjale avaldust maksuvaba tulu rakendamiseks.

MAKSUARVESTUS JA MAKSUVABA TULU RAKENDAMISE JÄRJEKORD

- Sotsiaalkindlustusamet rakendab automaatselt Mati pensioni väljamaksele vanaduspensioniealise maksuvaba tulu summas 600 eurot ja edastab Pensionikeskusele rakendamata vanaduspensioniealise maksuvaba tulu jäägi 104 eurot (704 – 600).

Näide 3. Tööandja saab kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu

Töötaja pension väiksem kui keskmine pension – tööandja saab kasutada vanaduspensioniealise maksuvaba tulu jääki

Töötaja Mati on vanaduspensionieas ja tema pension on 600 eurot.
Mati saab ka II sambast pensionit 200 eurot, mida ei maksustata tulumaksuga - oodatava elueaga jagatud tähtajaline pension, kui pensioni väljamaksed tehakse perioodiliselt vähemalt üks kord kolme kuu jooksul.
Mati töötasu on 2300 eurot, ta ei ole II samba kohustatud isik. Mati on esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks summas 104 eurot.

MAKSUARVESTUS JA MAKSUVABA TULU RAKENDAMISE JÄRJEKORD

- Sotsiaalkindlustusamet rakendab automaatselt Mati pensioni väljamaksele vanaduspensioniealise maksuvaba tulu summas 600 eurot. Mati saab pensioni kätte 600 eurot.

Näide 4. Töötaja, kes jõuab vanaduspensioniikka kalendriaastal

Kui väljamakse saaja jõuab vanaduspensioniikka kalendriaasta jooksul, rakendatakse vanaduspensioniealise maksuvaba tulu talle **kalendriaasta algusest**.

Kalendriaasta jaguneb kaheks ajateljeks:

- **Kuni kalendrikuuni, kui töötaja jõuab vanaduspensioniikka** ja ta ei saa veel Sotsiaalkindlustusametist pensioni, võib vanaduspensioniealise maksuvaba tulu rakendada maksimaalselt 704 eurot kalendrikuus tööandja. Maksuvaba tulu rakendamise eelduseks on, et töötaja on esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks. Avalduses peab olema näidatud summa, mida töötaja soovib, et tööandja tema töötasule rakendaks

- **Kalendrikuust, kui töötaja jõuab vanaduspensioniikka ja hakkab saama pensioni**, rakendab vanaduspensioniealise maksuvaba tulu Sotsiaalkindlustusamet automaatselt pensioni väljamakse tegemisel. Sõltuvalt pensioni suurusest peab töötaja maksuvaba tulu avalduse tööandja juures ära muutma või tagasi võtma.

Töötaja Helme jõuab vanaduspensioniikka 01.11.2023. Ta ei saa kuni novembrikuuni Sotsiaalkindlustusametist pensioni.
Tööandja saab töötamise registrist kontrollida, kas töötaja jõuab kalendriaastal vanaduspensioniikka:

Näide 5. Paindliku pensioni saaja, kes ei ole vanaduspensionieas

Kui töötaja on paindliku pensioni saaja, aga ei ole oma sünniaastalt veel vanaduspensionieas ega jõua sinna ka kalendriaastal, siis rakendatakse talle üldist maksuvaba tulu.

Töötajal on õigus otsustada, kellele ta üldise maksuvaba tulu rakendamise avalduse teeb: kas tööandjale või Sotsiaalkindlustusametile või mõlemale väljamakse tegijale (TuMS § 42 lg 2.3). Kui paindliku pensioni saaja esitab maksuvaba tulu rakendamise avalduse mõlemale väljamakse tegijale, siis peab ta teadma, et avaldustele märgitud maksuvaba tulu kokku ei või ületada kalendrikuus lubatud maksuvaba tulu summat.

Üldine maksuvaba tulu on regresseeruv – s.t. et alates 1200 eurost hakkab maksuvaba tulu summa lineaarse valemi alusel vähenema ning sissetulek, mis on suurem kui 2100 eurot maksuvaba tulu rakendada ei saa.

Seega peab paindliku pensioni saaja maksuvaba tulu avalduse tegemisel arvestama kokku nii Sotsiaalkindlustusameti kui ka tööandja poolt tehtud väljamakseid ja sellest lähtudes tegema siis avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks.

Töötaja Mari on paindlikul pensionil 01.07.2021.
Ta jõuab oma sünniaastalt vanaduspensioniikka 01.02.2025.
Tööandja saab töötamise registrist kontrollida, kas töötaja on paindlikul pensioni ja/või vanaduspensionieas:

Näide 6. Paindliku pensioni saaja, kes jõuab vanaduspensioniikka kalendriaastal

Töötaja Mari on paindlikul pensionil 01.07.2021.
Ta jõuab oma sünniaastalt vanaduspensioniikka 01.11.2023.
Tööandja saab töötamise registrist kontrollida, kas töötaja on paindlikul pensionil või vanaduspensionieas:

Näide 7. Kumulatiivne vanaduspensioniealise maksuvaba tulu kontroll

Kumulatiivne hoiatus võimaldab ennetavalt anda väljamakse tegijale (tööandjale) infot, et isikule rakendatav maksuvaba tulu ületab seadusega lubatud maksuvaba tulu piirmäära ning maksuvaba tulu rakendamise avaldus tuleks koos töötajaga veelkord üle vaadata.

Kumulatiivne vanaduspensioniealise maksuvaba tulu kontroll väljamakse tegijate üleselt

Töötaja Mati on vanaduspensionieas ja tema pension on 800 eurot.
Mati ei saa II sambast pensioni väljamakseid.
Mati töötasu on 1300 eurot, ta ei ole II samba kohustatud isik.
Mati on esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks summas 704 eurot.

MAKSUARVESTUS JA MAKSUVABA TULU RAKENDAMISE JÄRJEKORD

- Sotsiaalkindlustusamet rakendab automaatselt Mati pensioni väljamaksele vanaduspensioniealise maksuvaba tulu summas 704 eurot ja 96 eurolt (800 – 704) peab kinni tulumaksu 19,20 eurot (96 x 20%).

TSD täitmine töötamise registri andmetega

Alates 2023. aasta märtsist on ettevõttel võimalik alustada TSD lisa 1 ja lisa 2 täitmist ka töötamise registris (TÖR) registreeritud isikute andmetega. Sellise täienduse soov tuli välja ettevõtjatega tehtud kasutusmugavuse intervjuude käigus.

Uue funktsionaalsuse eesmärk on, et väljamakse tegija ei peaks kasutama üheaegselt kahte e-MTA rakendust – TSD ja TÖR. Näiteks uute töötajatele väljamaksete deklareerimisel ei pea väljamakse tegija vahepeal liikuma TÖR-i rakendusse, et otsida töötaja isikukoodi.

Nüüd on võimalus alustada TSD lisade 1 ja 2 täitmist **töötamise registri andmete alusel**:

Lisa 1 osa 1a täitmise näited

Töölepingulisele töötajale tehtud väljamaksete deklareerimise näited.

Töölepingulisele töötajale peab tööandja tegema töötamise kande töötamise registrisse. Lugege rohkem lehelt "**Töötamise registreerimine**".

Lisa 1 kinnipeetavate ja arvestatud maksude ning maksete maksumääradest lugege rohkem lehelt "**Maksumäärad**".

Lisa 1 väljamakse liikide loetelu ning kinnipeetavate maksude ja maksete ning arvestatud maksude ja maksete ülevaatlik tabel asub lehe "**TSD, ESD ja tõendid**".

Näide 1. Töötasu alla 1200 euro

Töölepinguline töötaja, töötasu alla 1200 euro (väljamakse liik 10)

Malle on töölepinguga töötaja, kelle töötasu (brutosumma) on 1000 eurot. Töötaja on liitunud

kohustusliku kogumispensioni II sambaga, samuti on ta esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot kuus. Töötaja ei ole vanaduspensionieas.

MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalmaks 1000 x 33% = 330 eurot
- Kinnipeetud kogumispensioni makse 1000 x 2% = 20 eurot
- Kinnipeetud töötuskindlustusmakse 1000 x 1,6% = 16 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse 1000 x 0,8% = 8 eurot
- Kinnipeetud tulumaks (1000 – 20 – 16 – 654) x 20% = 62 eurot

NB! Väljamaksega **kuni 1200 eurot** on maksuvaba tulu **654 eurot.**

Malle pangakontole kantakse **töötasu netosummas**, mis on **902 eurot** (1000 – 20 – 16 – 62).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 2. Töötasu vahemikus 1200-2100 eurot

Töölepinguline töötaja, töötasu vahemikus 1200–2100 eurot (väljamakse liik 10)

Mari on töölepinguga töötaja, kelle töötasu (brutosummas) on **1300 eurot**. Lisaks töötasule maksti märtsikuus Marile ka tulemustasu heade töötulemuste eest **500 eurot**. Kokku tehti Marile töötamisega seotud väljamakseid **1800 eurot**. Töötaja on liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga, samuti on ta esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot kuus. Töötaja ei ole vanaduspensionieas.

MAKSUARVETUS

- Sotsiaalmaks 1800 x 33% = 594 eurot
- Kinnipeetud kogumispensioni makse 1800 x 2% = 36 eurot

- Kinnipeetud töötuskindlustusmakse 1800 x 1,6% = 28,80 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse 1800 x 0,8% = 14,40 eurot
- Kinnipeetud tulumaks (1800 – 36 – 28,8 – 218) x 20% = 303,44 eurot

NB! 1200 eurolt 2100 euroni väheneb maksuvaba tulu vastavalt valemile **654 – 654 ÷ 900 × (väljamakse – 1200)**. Kuigi töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot kuus, siis tööandja võib maksuvaba tulu rakendada seadusega lubatud suuruses.
Antud näite puhul on maksuvaba tulu suurus **218 eurot** (654 – 654 ÷ 900 (1800 – 1200)).

Mari pangakontole kantakse töötasu ja tulemustasu väljamakse **netosummas**, mis on **1431,76 eurot** (1800 – 36 – 28,8 – 303,44).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 3. Töötasu üle 2100 euro

Töölepinguline töötaja, töötasu üle 2100 euro (väljamakse liik 10)

Mati on töölepinguga töötaja, kelle töötasu (brutosummas) on **2500 eurot**. Töötaja ei ole liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga, kuid ta on esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot kuus. Töötaja ei ole vanaduspensionieas.

MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalmaks 2500 x 33% = 825 eurot
- Kinnipeetud töötuskindlustusmakse 2500 x 1,6% = 40 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse 2500 x 0,8% = 20 eurot
- Kinnipeetud tulumaks (2500 – 40) x 20% = 492 eurot

NB! Väljamaksega **üle 2100 euro** on maksuvaba tulu 0. Kuigi töötaja on esitanud avalduse maksuvaba

tulu rakendamiseks 654 eurot kuus, siis tööandja võib maksuvaba tulu rakendada seadusega lubatud suuruses. Antud näite puhul on **maksuvaba tulu 0 eurot**.

Mati pangakontole kantakse **töötasu netosummas**, mis on **1968 eurot**
(2500 – 40 – 492).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 4. Maksuvaba tulu kumulatiivne kontroll

Kumulatiivne hoiatus võimaldab ennetavalt anda väljamakse tegijale (tööandjale) infot, et isikule rakendatav maksuvaba tulu ületab seadusega lubatud maksuvaba tulu piirmäära ning maksuvaba tulu rakendamise avaldus tuleks koos töötajaga veelkord üle vaadata. Täpsemalt saab üldise maksuvaba tulu kumulatiivsest kontrollist lugeda artiklist "**Üldine maksuvaba tulu**".

Mati töötab kahes ettevõttes: ettevõttes A ja ettevõttes B. Tema töötasu ettevõttes A on 1000 eurot ja ettevõttes B 1200 eurot. Ta on esitanud mõlemale tööandjale maksuvaba tulu rakendamise avalduse summas 654 eurot.
Kumbki ettevõte ei tea, et Mati töötab teises ettevõttes, seetõttu nad heauskselt rakendavad maksuvaba tulu seadusega lubatud piires.

JAANUAR

- Ettevõtte A maksis Matile jaanuarikuus töötasu 1000 eurot ja rakendas maksuvaba tulu 654 eurot. Maksuarvestus oli korrektne, kumulatiivset hoiatust ei tulnud deklareerimisel.

- Ettevõte B ei maksnud Matile töötasu jaanuarikuus ning jaanuarikuu kohta ei tule kumulatiivset hoiatust.

VEEBRUAR

- Ettevõte A maksis Matile veebruarikuus töötasu 1000 eurot ja rakendas maksuvaba tulu 654 eurot. Kuna ettevõte A esitas TSD deklaratsiooni varem kui ettevõtte B, siis maksuvaba tulu rakendamine 2 kuu osas oli korrektne, kumulatiivset hoiatust ei tulnud deklareerimisel.

- Ettevõte B maksis Matile veebruarikuus töötasu 1200 eurot ja soovib TSD deklaratsioonis rakendada maksuvaba tulu 654 eurot.

- Ettevõte B saab kumulatiivse hoiatuse, sest 2 kuu peale kokku on väljamakseid deklareeritud 3200 eurot (1000 + 1000 + 1200) ja sellele lubatud maksuvaba tulu 726,66 eurot on väiksem kui ettevõtte A ja ettevõtte B peale kokku rakendatud maksuvaba tulu.

Näide 5. Töötasu alla sotsiaalmaksu kuumäära

Töölepingulise töötaja töötasu on alla sotsiaalmaksu kuumäära (väljamakse liik 10)

Malle on töölepinguga töötaja, kelle töötasu (brutosummas) oli 600 eurot. Töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot. Malle on liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga, ta ei ole vanaduspensionieas ning talle ei laiene ka muud erandid, mis võimaldavad tööandjal sotsiaalmaksu maksta tegelikult makstud tasult.

MAKSUARVESTUS

NB! 2023 aastal on sotsiaalmaksu kuumäär **654 eurot**.

Kuna väljamakse jääb alla kuumäära, siis on tööandjal kohustus tasuda töötaja eest sotsiaalmaksu kuumääralt (654 eurolt) ja koodil 1090 näidatakse sotsiaalmaksuga maksustatava väljamakse suurendus 54 eurot (654 – 600).

- Sotsiaalmaks (600 + 54) x 33% = 215,82 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse 600 x 2% = 12 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse 600 x 1,6% = 9,6 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse 600 x 0,8% = 4,8 eurot
- Kinnipeetud tulumaks (600 – 12 – 9,6 – 578,40) x 20% = 0 eurot

Kuigi töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot, siis tööandja saab rakendada maksuvaba tulu vastavalt tehtud väljamaksele. Antud näite puhul on tööandjal maksimaalselt võimalik rakendada **maksuvaba tulu 578,40 eurot** (600 – 12 – 9,6). Rakendamata maksuvaba tulu saab töötaja kasutada oma tuludeklaratsioonis.

Malle pangakontole kantakse **töötasu netosummas**, mis on **578,40 eurot** (600 – 12 – 9,6)

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 6. Palgata puhkus, sotsiaalmaksu kohustus

Töölepingulise töötaja töötasu väljamakset ei tehtud või töötaja oli palgata puhkusel, kuid tööandjal on kohustus tasuda töötaja eest sotsiaalmaksu kuumääralt.

Mari on töölepinguga töötaja, kes oli palgata puhkusel, mistõttu talle kalendrikuus **töötasu väljamakset ei tehtud**. Töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot. Mari on liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga. Mari ei ole vanaduspensionär ning talle ei laiene ka muud erandid, mis võimaldavad tööandjal sotsiaalmaksu maksta tegelikult makstud tasult.

Töötav pensionär saab tööandja ja Sotsiaalkindlustusameti vahel jagada maksuvaba tulu 500 euro ulatuses. Oluline on, et kahele väljamakse tegijale esitatud maksuvaba tulu rakendamise avaldus kokku ei ületaks 500 eurot.

MAKSUARVESTUS

Kui tööandja ei tee kalendrikuus töötajale töötasu väljamakseid, on tööandjal sotsiaalmaksuseadusest lähtuvalt reeglina kohustus deklareerida ja tasuda kuumääralt sotsiaalmaks, v.a. sotsiaalmaksuseaduses § 2 lg 4 nimetatud juhtudel.

NB! 2023 aastal on sotsiaalmaksu kuumäär **654 eurot**.

※ Sotsiaalmaks 654 x 33% = 215,82 eurot

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 7. Osalise või puuduva töövõimega töötaja eest sotsiaalmaksu deklareerimine

Mati on vähenenud töövõimega isik, kelle eest maksab sotsiaalmaksu kuumääralt Töötukassa. Samas

töötab ta tööandja juures ja tema töötasu on 800 eurot. Mati on esitanud tööandjale avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot. Ta ei ole liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga.

MAKSUARVESTUS

Mati on vähenenud töövõimega isik ning ta on esitanud oma tööandjale Töötukassa otsuse osalise töövõime määramise kohta. Tööandja on sotsiaalmaksu soodustuse saamiseks aga esitanud Töötukassale taotluse Mati eest riigipoole sotsiaalmaksu tasumiseks ning Töötukassa maksab sellest taotlusest lähtudes Mati eest sotsiaalmaksu kuumääralt 20%. Täpsemalt saab sotsiaalmaksusoodustustest vähenenud töövõimega töötajale lugeda lehelt "**Sotsiaalmaks**".

NB! Kui tööandja ei ole taotlust Töötukassale teinud vähenenud töövõime töötaja eest sotsiaalmaksu tasumiseks kuumääralt, siis ei ole tööandjal õigust vähendada sotsiaalmaksu kohustust lisa 1.

- Sotsiaalmaks (800 – 654)x 33% = 48,18 eurot
- Kinnipeetud töötuskindlustusmakse 800 x 1,6% = 12,80 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse 800 x 0,8% = 6,4 eurot
- Kinnipeetud tulumaks (800 – 12,80 – 654) x 20% = 26,64 eurot

Mati pangakontole kantakse **töötasu netosummas**, mis on **760,56 eurot**
(800 – 12,80 – 26,64).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 8. Puhkusetasu

Töötaja korraline puhkus ja töötasu väljamakse, (väljamakse liik 10)

Mari on töölepinguga töötaja, kellele tehti maikuus töötasu väljamakse (brutosummas) **1600 eurot** ja puhkusetasu väljamakse (brutosummas) **600 eurot**. Töötaja on liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga ja ta on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot. Töötaja ei ole vanaduspensionieas.

MAIKUU MAKSUARVESTUS

Nii töötasu kui ka puhkusetasu maksustamisel on ühesugused maksustamise reeglid, seetõttu deklareeritakse lisa 1 need väljamaksed väljamakse liigiga 10 (töötasu) ja väljamakse summad summeeritakse lisa 1 deklareerimiseks kokku (1600 + 600).

- Sotsiaalmaks (1600 + 600) x 33% = 726 eurot
- Kohustuslik kogumispensioni makse: 2200 x 2% = 44 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse 2200 x 1,6% = 35,20 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse 2200 x 0,8% = 17,60 eurot
- Kinnipeetud tulumaks (2200 – 44 – 35,20) x 20% = 424,16 eurot

NB! Väljamaksega **üle 2100 euro on maksuvaba tulu 0**. Kuigi töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot kuus, siis tööandja võib maksuvaba tulu rakendada seadusega lubatud suuruses. Antud näite puhul **on maksuvaba tulu 0 eurot**.

Mari pangakontole kantakse **töötasu netosummas**, mis on **1696,64 eurot**
(2200 – 35,20 – 44 – 424,16).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 9. Lapsepuhkus

> 1. aprill 2022 muutus vanemahüvitiste ja lapsepuhkuste kord. Muudatuse tulemusena teeb edaspidi vanemahüvitiste ja -puhkuste väljamakseid **Sotsiaalkindlustusamet.**

Töötaja korraline puhkus ja lapsepuhkus (väljamakse liik 16), kuni 31.03.2022 tehtud väljamaksete puhul.

Liisa on töölepinguga töötaja, kellele tehti maikuus puhkusetasu väljamakse (brutosummas) 1200 eurot ja 3 tööpäeva eest ka lapsepuhkust 82,77 eurot (3 x 27,59). Liisa on esitanud avalduse maksuvaba tulu

rakendamiseks 500 eurot, ta on ühinenud kohustusliku kogumispensioni II sambaga ja ta ei ole vanaduspensionieas.

Korraline puhkusetasu ja puhkusetasu lapsepuhkuse eest deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t. et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, mille maksuarvestus toimub eraldi.

TÖÖTASU MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalmaks: 1200 x 33% = 396
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 1200 x 2% = 24
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 1200 x 1,6% = 19,20
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 1200 x 0,8% = 9,6
- Kinnipeetud tulumaks (1200 – 24 – 19,20 – 454,02) x 20% = 140,56

NB! Maksuvaba tulu suurus arvutatakse töötajale väljamaksete üleselt, s.t. et töötajale tehtud väljamaksed summeeritakse ja leitakse kõikide väljamaksete peale üks maksuvaba tulu. Kalendrikuu väljamaksed 1200 eurolt 2100 euroni väheneb maksuvaba tulu vastavalt valemile 500 – 500 ÷ 900 × (väljamakse – 1200). Kuigi töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 500 eurot kuus, siis tööandja võib maksuvaba tulu rakendada seadusega lubatud suuruses. Antud näite puhul on maksuvaba tulu suurus 454,02 eurot (500-500÷900(1282,77-1200)).

LAPSEPUHKUSE MAKSUARVESTUS

Lapsepuhkuse hüvitist ei maksustata sotsiaalmaksuga, töötuskindlustus- ega kogumispensioni maksega, kuid maksustatakse tulumaksuga. Lapsepuhkus deklareeritakse väljamakse liigiga 16.

Väljamakstava lapsepuhkuse tasu on arvutatud töötasu alammäärast: 2021. aastal on töötasu alammäär 584 eurot kuus ja lapsepuhkuse päevatasu 27,59 eurot.

- Kinnipeetud tulumaks: 82,77 x 20% = 16,55 eurot.
- Liisa pangakontole kantakse puhkusetasu ja lapsepuhkuse tasu väljamakse netosummas, mis on 1082,46 eurot (1200 – 24 – 19,20 – 140,56) + (82,77 – 16,55).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Väljamakse saaja	Väljamakse		Sotsiaalmaksuga maksustatav väljamakse **1060**	Sotsiaalmaks **1100**	Kinnipeetud kohustusliku kogumispensioni makse **1110**
ees- ja perekonnanimi **1010**	liik **1020**	summa **1030**			
Liisa	10	1200	1200	396	24
	16	82,77			

Töötuskindlustus-maksega maksustatav väljamakse **1120**	Kinnipeetud töötuskindlustusmakse **1130**	Tööandja töötuskindlustusmakse 1140	Tulumaksu kinnipidamisel maha arvatud maksuvaba tulu		Kinnipeetud tulumaks
			liik 1150	summa 1160	summa 1170
1200	19,20	9,60	610	454,02	140,56 16,55

Näide 10. Toetus lapse sünni puhul

Töötasu (väljamakse liik 10) ja toetus töötajale lapse sünni puhul (väljamakse liik 14)

Malle on töölepinguga töötaja ja seoses lapse sünniga sai töötaja **sünnitoetust 2000 eurot**. Malle sai sellel kuul ka **töötasu 1000 eurot**. Ta on esitanud avalduse maksuvaba tulu arvestamiseks 654 eurot ja on liitnud kohustusliku kogumispensioni II sambaga.

Töötasu ja toetus lapse sünni puhul deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t. et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, mille on erinev maksuarvestus.

TÖÖTASU MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalmaks: 1000 x 33% = 330 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 1000 x 2% = 20 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 1000 x 1,6% = 16 eurot

- Tööandja töötuskindlustusmakse: 1000 x 0,8% = 8 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (1000 – 16 – 20 – 654) x 20% = 62 eurot

NB! Maksuvaba tulu suurust ei mõjuta toetus lapse sünni puhul **kuni viie kuu maksuvaba tulu ulatuses**. Antud näite puhul võib tööandja rakendada maksuvaba tulu 654 eurot, sest töötasu ei ületa 1200 eurot.

SÜNNITOETUSE MAKSUARVESTUS

Töötajale võib tulumaksuvabalt maksta lapse sünni korral toetust viie kuu maksuvaba tulu ulatuses. **Tulumaksuvaba toetuse piirmäär on 3270 eurot.** Mitmike sünni korral võib maksuvabastust kohaldada maksuvaba piirmäära ulatuses iga lapse kohta. Näiteks kaksikute sünni korral võib tööandja maksta tulumaksuvabalt toetust kuni 6540 eurot.
Sünnitoetus maksustatakse sotsiaalmaksuga, töötuskindlustus- ja kohustusliku kogumispensioni maksega ja deklareeritakse väljamakseliigiga 14.

- Sotsiaalmaks: 2000 x 33% = 660 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 2000 x 2% = 40 eurot
- Töötuskindlustusmakse: 2000 x 1,6% = 32 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 2000 x 0,8% = 16 eurot

Malle pangakontole kantakse **töötasu ja sünnitoetuse väljamakse netosummas**, mis on **2830 eurot** (1000 – 20 – 16 – 62) + (2000 – 40 – 32).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 11. Tööandja haigushüvitis 100% keskmisest töötasust

Töötasu (väljamakse liik 10) ja tööandja haigushüvitis (väljamakse liik 24)

Mati on töölepinguga täistööajaga töötaja, kes oli 19–30 märtsil haiguslehel. Tööandja maksis Matile 7. aprillil märtsikuu eest **töötasu 1000 eurot** ja 2-5 haiguspäeva eest **haigushüvitist 130 eurot** (100% töötaja keskmise töötasu ulatuses). Töötaja ei ole liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga ja

ta on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot.

Töötasu ja tööandja haigushüvitis deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t. et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, millel on erinev maksuarvestus.

TÖÖTASU MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalmaks: 1000 x 33% = 330 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 1000 x 1,6% = 16 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 1000 x 0,8% = 8 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (1000 – 16 – 654) x 20% = 66 eurot

TÖÖANDJA HAIGUSHÜVITISE MAKSUARVESTUS

- Tulumaks haigushüvitiselt 130 x 20% = 26 eurot

NB! Tööandja haigushüvitist maksustatakse ainult tulumaksuga **kuni 100% töötaja keskmisest töötasust**. Tööandja haigushüvitis deklareeritakse väljamakseliigiga 24.
Kuna töötasule rakendati ära kogu maksuvaba tulu 654 eurot, siis tööandja haigushüvitisele ei saa rakendada maksuvaba tulu.

Mati pangakontole kantakse **töötasu ja tööandja haigustasu väljamakse netosummas**, mis on **1022 eurot** (1000 – 16 – 66) + (130 – 26).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 12. Tööandja haigushüvitis 130% keskmisest töötasust

Malle on töölepinguga täistööajaga töötaja, kes oli 01-10.03 haiguslehel. Tööandja maksis Mallele 7. aprillil 2-5 haiguspäeva eest **haigushüvitist 170 eurot** (130% töötaja keskmise töötasu ulatuses). Lisaks haigushüvitisele maksis tööandja Mallele ka töötasu 650 eurot.
Töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu rakendamiseks 654 eurot. Töötaja on liitunud kohustusliku kogumispensioni II maksega.
NB! Tööandja haigushüvitist maksustatakse ainult tulumaksuga **kuni 100% töötaja keskmisest**

töötasust.
Kui tööandja maksab haigushüvitist 130% töötaja keskmisest töötasust, siis hüvitist kuni 100% tuleb deklareerida väljamakse liigiga 24 ja kinni pidada ainult tulumaks ning piirmäära ületav osa (30%) maksutatakse väljamakseliigiga 10 (töötasu) ja maksustatakse kõigi tööjõumaksudega.

TÖÖANDJA HAIGUSHÜVITISE **MAKSUARVESTUS** KUNI 100% TÖÖTAJA KESKMISEST TÖÖTASUST - 130 EUROLT

- Tulumaks haigushüvitiselt 130 x 20% = 26 eurot

TÖÖANDJA HAIGUSHÜVITISE **MAKSUARVESTUS PIIRMÄÄRA ÜLETAVALT SUMMALT 40 EUROLT JA TÖÖTASULT 650 EUROLT**

- Sotsiaalmaks: 690 x 33% = 227,70 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 690 x 2% = 13,80 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 690 x 1,6% = 11,04 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 690 x 0,8% = 5,52 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (690 – 13,80 – 11,04 – 654) x 20% = 2,23 eurot

Malle pangakontole kantakse **töötasu ja tööandja haigushüvitise väljamakse netosummas**, mis on **766,93 eurot** (690 – 13,80 – 11,04 – 2,23) + (130 – 26).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 13. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitis

Mati on töölepinguga osalise tööajaga (koormus 50%) töötaja, kelle **töötasu on 800 eurot**. Tööandja maksab töötajale ka kutsehaigushüvitist kalendrikuus **200 eurot**. Töötaja on esitanud avalduse maksuvaba tulu 654 euro arvestamiseks, ta ei ole liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga ja ei ole vanaduspensionieas.

Töötasu ja kutsehaigushüvitis deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t. et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, millel on erinev maksuarvestus.

TÖÖTASU MAKSUARVESTUS

- Sotsiaalmaks: 800 x 33% = 264 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 800 x 1,6% = 12,80 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 800 x 0,8% = 6,40 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (800 – 12,80 – 654) x 20% = 26,64 eurot

TÖÖANDJA HAIGUSHÜVITISE MAKSUARVESTUS

- Tulumaks kutsehaigushüvitiselt 200 x 20% = 40 eurot

NB! Kutsehaigushüvitist maksustatakse ainult tulumaksuga.
Kuna töötasule rakendati ära kogu maksuvaba tulu 654 eurot, siis tööandja kutsehaigushüvitisele ei saa rakendada maksuvaba tulu.

Mati pangakontole kantakse **töötasu ja kutsehaigushüvitise väljamakse netosummas, mis on 920,56 eurot** (800 – 12,80 – 26,64) + (200 – 40)

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 14. Töötaja eest III sambasse tehtud sissemakse

Töötasu (väljamakse liik 10) ja töötaja III sambasse tehtud sissemakse (väljamakse liik 25)

Malle on töölepinguga töötaja ning töölepingu sõlmimisel on määratud Malle töötasuks (brutosummas) **1600 eurot**. Lisaks maksab tööandja igakuuliselt Malle III samba pensionifondi sissemakseid **400 eurot** (brutosumma). Malle on esitanud avalduse maksuvaba tulu 654 euro arvestamiseks, ta on ühinenud kohustusliku kogumispensioni II sambaga.

Töötasu ja III samba sissemakse deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t. et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, millel on erinev maksuarvestus.

TÖÖTASU MAKSUARVESTUS JAANUARIS

- Sotsiaalmaks töötasult 1600 x 33% = 528 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse töötasult 1600 x 2% = 32 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse töötasult 1600 x 1,6% = 25,60 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse töötasult 1600 x 0,8% = 12,80 eurot
- Tulumaks töötasult (1600 – 32 – 25,60 – 72,67) x 20% = 293,95 eurot

NB! Üldine maksuvaba tulu leitakse väljamakse liikide üleselt – antud näite puhul väljamaksete summa kokku 2000 eurot (1600 + 400) ja sellele lubatud maksimaalne maksuvaba tulu on 72,67 eurot. Kuna töötasule rakendati ära kogu maksuvaba tulu 72,67 eurot, siis III samba sissemaksele ei saa rakendada üldist maksuvaba tulu (maksuvaba tulu liik 610).

III SAMBA SISSEMAKSE MAKSUARVESTUS JAANUARIS

Tööandja võib töötaja eest teha III sambasse sissemakseid tulumaksuvabalt, mis ei ületa 15% töötajale kalendriaasta jooksul makstud ja tulumaksuga maksustatud väljamaksete summast ega 6000 eurot. Tööandja peab III sambasse tulumaksuvaba arvestust pidama kasvavalt kalendriaasta algusest. III samba tulumaksuvaba osa näidatakse lisal 1 maksuvaba tulu liigiga 640 ja sellele lubatud tulumaksuvaba summa.

III samba sissemakse (nii tulumaksuvaba osa kui ka tulumaksuga maksustatav osa) maksustatakse kõikide sotsiaalkindlustusmaksude ja maksetega (sotsiaalmaks, kohustuslik kogumispensioni makse ja töötuskindlustusmakse).

Jaanuarikuus on tulumaksuga maksustatud väljamakseid kokku 2000 eurot (1600 + 400). Summeeritud arvestuse kohaselt moodustab 15% sellest 300 eurot (2000 x 15%), mida tööandja võib III sambasse tulumaksuvabalt sisse maksta. Tööandja poolt III samba sissemakse, mis ületab 15%, peetakse kinni tulumaks. Järgnevatel kuudel peab III sambasse tulumaksuvaba arvestust pidama tööandja kasvavalt kalendriaasta algusest.

- Sotsiaalmaks: 400 x 33% = 132 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 400 x 2% = 8 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 400 x 1,6% = 6,40 eurot

- Tööandja töötuskindlustusmakse: 400 x 0,8% = 3,20 eurot
- III samba maksuvaba osa (kood 640): 2000 x 15% = 300 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (400 – 8 – 6,40 – 300) x 20% = 17,12 eurot

Tööandja kannab Malle pangakontole üle **töötasu netosummas 1248,45 eurot** (1600 – 32 – 25,60 – 293,95) ning töötaja **III samba pensionifondi 368,48 eurot** (400 – 8 – 6,40 – 17,12).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 15. Hüvitised töölepingu lõpetamisel

Töötasu (väljamakse liik 10) ja hüvitised töölepingu lõpetamisel (väljamakse liik 33)

Töösuhte lõppemise kuul tegi tööandja töölepinguga töötaja Marile järgmised väljamaksed:

- viimane töötasu 1500 eurot,
- kasutamata puhkuse kompensatsioon (töölepingu seaduse § 71) 200 eurot,
- hüvitis töölepingu ülesütlemisel koondamise tõttu (töölepingu seaduse § 100 lg 1) 1500 eurot.

Töötaja on esitanud avalduse maksuvaba 654 euro rakendamiseks, ta on liitunud kohustusliku kogumispensioni II sambaga ja ei ole vanaduspensionieas.

Töötasu ja koondamisel makstud hüvitis (töölepingu seaduse § 100 lg 1) deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, millel on erinev maksuarvestus.

TÖÖTASU JA PUHKUSE KOMPENSATSIOONI MAKSUARVESTUS

Nii töötasu kui ka puhkusetasu kompensatsiooni maksustamisel on ühesugused maksustamise reeglid, seetõttu deklareeritakse lisa 1 need väljamaksed väljamakse liigiga 10 (töötasu) ja väljamakse summad summeeritakse lisa 1 deklareerimiseks kokku 1700 eurot (1500 + 200).

NB! Üldise maksuvaba tulu leitakse väljamakse liikide üleselt – antud näite puhul väljamaksete summa kokku 3200 eurot, millele ei saa kalendrikuus maksuvaba tulu rakendada. Töötaja saab rakendamata maksuvaba tulu kasutada oma tuludeklaratsioonis.

- Sotsiaalmaks: 1700 x 33 % = 561 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 1700 x 2% = 34 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 1700 x 1,6% = 27,20 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 1700 x 0,8% = 13,60 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (1700 – 34 – 27,20) x 20% = 327,76 eurot

TÖÖLEPINGU LÕPETAMISE HÜVITISE MAKSUARVESTUS

Töölepingu lõpetamise hüvitiselt töötuskindlustusmakset kinni ei peeta ega arvestata. Küll aga maksustatakse töölepingu lõpetamise hüvitist tulu- ja sotsiaalmaksuga ning kohustusliku kogumispensioni maksega.

- Sotsiaalmaks: 1500 x 33 % = 495 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 1500 x 2% = 30 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (1500 – 30) x 20% = 294 eurot

Mari pangakontole kantakse **netosummas 2487,04 eurot**
((1700 – 34 – 27,20 – 327,76) + (1500 – 30 – 294))

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 16. Juhatuse liikme tasu

Mati on töölepinguga täistööajaga töötaja, kelle **töötasu on 1500 eurot**. Ühtlasi täidab Mati ka juhatuse liikme ülesandeid ja selle eest makstakse talle juhatuse liikme tasu **700 eurot**. Mati ei ole esitanud

maksuvaba tulu rakendamise avaldust ega liitnud kohustusliku kogumispensioni II sambaga.

Töötasu ja juhatuse liikme tasu deklareeritakse lisal 1 erinevate väljamakse liikidena, s.t et tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, millel on erinev maksuarvestus.

TÖÖTASU MAKSUARVESTUS

Üldise maksuvaba tulu leitakse väljamakse liikide üleselt – antud näite puhul on väljamaksete summa kokku 2200 eurot, millele ei saa kalendrikuus maksuvaba tulu rakendada.

- Sotsiaalmaks: 1500 x 33% = 495 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 1500 x 1,6% = 24 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 1500 x 0,8% = 12 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (1500 – 24) x 20% = 295,20 eurot

JUHATUSE LIIKME TASU MAKSUARVESTUS

Juhatuse liikme tasult ei peeta kinni töötuskindlustusmakset ega arvestata tööandja töötuskindlustusmakset. Küll aga maksustatakse töölepingu lõpetamise hüvitist tulu- ja sotsiaalmaksuga ning kohustusliku kogumispensioni maksega.

- Sotsiaalmaks: 700 x 33% = 231 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: 700 x 20% = 140 eurot

Mati pangakontole kantakse **netosummas 1740,80 eurot**
((1500 – 24 – 295,20) + (700 – 140))

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 17. VÕS lepingu tasu

Ettevõte on sõlminud Mariga töövõtulepingu, mille alusel makstakse talle töövõtulepingu alusel **tasu 600**

eurot. Mari on liitnud kohustusliku kogumispensioni II sambaga, ei ole vanaduspensionieas ja ei ole FIE. Mari on esitanud maksuvaba tulu rakendamise avalduse summas 600 eurot.

MAKSUARVESTUS

Töövõtulepingu alusel saadud tasu deklareeritakse lisal 1 väljamakseliigiga 17. Töövõtulepingu puhul ei teki sotsiaalmaksu miinimumkohustust isegi siis, kui tasu on alla sotsiaalmaksu kuumäära. Töövõtulepingu puhul arvestatakse sotsiaalmaks tegelikult makstud tasult.

- Sotsiaalmaks: 600 x 33% = 198 eurot
- Kohustusliku kogumispensioni makse: 600 x 2 % = 12 eurot
- Töötaja töötuskindlustusmakse: 600 x 1,6% = 9,60 eurot
- Tööandja töötuskindlustusmakse: 600 x 0,8% = 4,80 eurot
- Kinnipeetud tulumaks: (600 – 12 – 9,60 – 578,40) x 20% = 0 eurot

Mari pangakontole kantakse üle **netosummas tasu 578,40 eurot** (600 – 12 – 9,60).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Näide 18. Eluruumi üüritulu ja intressid

Äriühing maksab Marile vastavalt eluruumi **üüritulu 800 eurot** kuus ja vastavalt laenulepingule **intresse 160 eurot** kuus. Mari ei ole esitanud avaldust maksuvaba tulu rakendamiseks. Mari ei ole FIE-na registreeritud.

MAKSUARVESTUS

Eluruumi üüritulu ning intressid on passiivne tulu, s.t. et neid ei maksustata sotsiaalmaksuga, töötuskindlustusmaksega ja kogumispensioni maksega. Eluruumi üüritulu ja intressidelt peetakse kinni tulumaks.

Kuna tegemist on eriliigiliste väljamaksetega, siis deklareeritakse need väljamaksed eraldi väljamakseliikidega: intressid väljamakse liik 54 ja eluruumi üüritulu väljamakse liik 57.

- Kinnipeetud tulumaks renditasult: 800 x 20%= 160 eurot
- Kinnipeetud tulumaks intressidelt: 160 x 20%= 32 eurot

Mari saab **netosummas kätte 768 eurot** ((800 – 160) + (160 – 32)).

DEKLAREERIMINE VORMI TSD LISAL 1

Lisa 1 osa 1b täitmise juhised

Ib osa täidetakse , kui väljamakse saaja tagastab väljamakse tegijale varasemal maksustamisperioodil saadud summa ning juhul kui:

- väljamakse tegija tasaarvestab maksustamisperioodil väljamakse saajale tehtud eriliigilised väljamaksed;
- samaliigiliste väljamaksete korral tasaarvestuse kuul väljamakse saajale välja makstud tasu on väiksem kui tagastatud tasu;
- väljamakse tegija tasaarvestab erinevate maksu- või maksemääradega maksustatud samaliigilised väljamaksed;
- väljamakse tegija tasaarvestab erinevatel kalendriaastatel tehtud samaliigilised väljamaksed.

Tagastatud või tasaarveldatud väljamaksed deklareeritakse selle kuu deklaratsiooni Ib osal, millal need väljamakse tegijale tagastatakse või tasaarvestatakse.

Tagastatud ja tasaarvestatud väljamaksed deklareeritakse Ib osas vastavalt väljamakse tegemise ajale ja väljamakse liikidele nii nagu algselt väljamaksed deklareeritud olid.

Ib osas näidatakse tagastatud või tasaarveldatud väljamakse deklareerimise aasta ja kuu ning **põhjus, miks b osa täidetakse**.

Ib osas täidetakse kõik arvulised andmed **positiivsetena**.

Kui tegelik väljamakse (algselt väljamakstud summa ja tagastatud või tasaarvestatud summa vahe) jääb alla maksuvaba tulu summat, siis koodil 1470 näidatakse see osa maksuvabast summast, mida pärast tagasimakset tasaarvestust ei ole tegelikule väljamaksele rakendatud.

Tagasimakse või tasaarvestamise kuul maksuvaba tulu summat koodil 1470 ei täideta, kui tegelik väljamakse (algselt väljamakstud summa ja tagastatud või tasaarvestatud summa vahe) ületab maksuvaba tulu summat.